Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра біології, здоров’я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 25 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ РІЗНИХ НОЗОЛОГІЯХ

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма «Фізична терапія»

Психолого-природничий факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія освітньо-професійної програми «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Гуцалюк І.А., викладач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від " 24 " червня 2025 року № 7
Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від " 26 " червня 2025 року № 5
Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис) (прізвище та ініціали)

© РДГУ, 2025 рік
© Гуцалюк І.А., 2025 рік

1.Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів: 3</td><td>Галузь знань:
22 «Охорона здоров’я»</td><td colspan="2" rowspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Спеціальність:
227 «Фізична терапія, ерготерапія»</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Модулів – 1
Змістових модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>7-й</td><td></td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин:
90</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання:
Аудиторних
2 сем. – 2 год.
самостійної роботи студента – 4 год.</td><td rowspan="9">бакалавський</td><td>16 год</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>14 год</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота
Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td>60 год</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="4">Передумови для вивчення дисципліни (Теорія і методика фізичного виховання, Види оздоровчо-рухової активності)</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни **–** ознайомити здобувачів вищої освіти з організацією, структурою, змістом, сучасними технологіями і передовою практикою виховної, фізкультурно-оздоровчої роботи з інвалідами різних нозологічних груп.

Завдання дисципліни:

✓ сформувати необхідні знання, уміння, інтерес, психологічну готовність до роботи з даною категорією населення.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти оволодіває такими компетентностями:

Загальні компетентності

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

3. Очікувані результати навчання

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 13. Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. «Адаптивне фізичне виховання неповносправних осіб окремих нозологій»

Тема 1. Характеристика змісту адаптивного фізичного виховання (АФВ) як виду адаптивної фізичної культури.

Тема 2. Характеристика засобів, методів та форм організації АФВ.

Тема 3. Загальна характеристика АФВ, його мети і завдань.

Тема 4. Основні закономірності розвитку фізичних здібностей у АФВ.

Тема 5. Методика адаптивного фізичного виховання (АФВ) дітей з порушенням зору.

Тема 6. Методика АФВ дітей з порушенням слуху.

Тема 7. Методика АФВ дітей з відхиленнями у інтелектуальному розвитку.

Тема 8. Методика АФВ дітей при дитячому церебральному паралічі(ДЦП).

Тема 9. Методика рухової реабілітації осіб з ураженням спинного мозку.

Тема 10. Методика АФВ дітей при вроджених аномаліях розвитку і після ампутації кінцівок.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Тема 1. Характеристика змісту адаптивного фізичного виховання (АФВ) як виду	9	2		-	7					

адаптивної фізичної культури.										
Тема 2. Характеристика засобів, методів та форм організації АФВ.	9	-		-	9					
Тема 3. Загальна характеристика АФВ, його мети і завдань.	9	-		-	9					
Тема 4. Основні закономірності розвитку фізичних здібностей у АФВ.	9	2		2	5					
Тема 5. Методика адаптивного фізичного виховання (АФВ) дітей з порушенням зору.	9	2		2	5					
Тема 6. Методика АФВ дітей з порушенням слуху.	9	2		2	5					
Тема 7. Методика АФВ дітей з відхиленнями у інтелектуальному розвитку.	9	2		2	5					
Тема 8. Методика АФВ дітей при дитячому церебральному паралічі(ДЦП).	9	2		2	5					
Тема 9. Методика рухової реабілітації осіб з ураженням спинного мозку.	9	2		2	5					
Тема 10. Методика АФВ дітей при вроджених аномаліях розвитку і після ампутації кінцівок.	9	2		2	5					
Разом за 1 модулем	*90*	*16*		*14*	*60*					
Всього:	**90**	**16**		**14**	**60**					

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 1. Характеристика змісту адаптивного фізичного виховання (АФВ) як виду адаптивної фізичної культури.	2

2.	Тема 2. Основні закономірності розвитку фізичних здібностей у АФВ.	2
3.	Тема 3. Методика адаптивного фізичного виховання (АФВ) дітей з порушенням зору.	2
4.	Тема 4. Методика АФВ дітей з порушенням слуху.	2
5.	Тема 5. Методика АФВ дітей з відхиленнями у інтелектуальному розвитку.	2
6.	Тема 6. Методика АФВ дітей при дитячому церебральному паралічі (ДЦП).	2
7.	Тема 7. Методика рухової реабілітації з ураженням спинного мозку.	2
8.	Тема 8. Методика АФВ дітей при вроджених аномаліях розвитку і після ампутації кінцівок.	2
Разом		**16**

7. Теми практичних занять

не передбачено

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 1. Основні закономірності розвитку фізичних здібностей у АФВ.	2
2.	Тема 2. Методика адаптивного фізичного виховання (АФВ) дітей з порушенням зору.	2
3.	Тема 3. Методика АФВ дітей з порушенням слуху.	2
4.	Тема 4. Методика АФВ дітей з відхиленнями у інтелектуальному розвитку.	2
5.	Тема 5. Методика АФВ дітей при дитячому церебральному паралічі(ДЦП).	2
6.	Тема 6. Методика рухової реабілітації осіб з ураженням спинного мозку.	2
7.	Тема 7. Методика АФВ дітей при вроджених аномаліях розвитку і після ампутації кінцівок.	2
Разом		**14**

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма

1.	Тема 1. Характеристика змісту адаптивного фізичного виховання (АФВ) як виду адаптивної фізичної культури.	7
2.	Тема 2. Характеристика засобів, методів та форм організації АФВ.	9
3.	Тема 3. Загальна характеристика АФВ, його мети і завдань.	9
4.	Тема 4. Основні закономірності розвитку фізичних здібностей у АФВ.	5
5.	Тема 5. Методика адаптивного фізичного виховання (АФВ) дітей з порушенням зору.	5
6.	Тема 6. Методика АФВ дітей з порушенням слуху.	5
7.	Тема 7. Методика АФВ дітей з відхиленнями у інтелектуальному розвитку.	5
8.	Тема 8. Методика АФВ дітей при дитячому церебральному паралічу(ДЦП).	5
9.	Тема 9. Методика рухової реабілітації осіб з ураженням спинного мозку.	5
10.	Тема 10. Методика АФВ дітей при вроджених аномаліях розвитку і після ампутації кінцівок.	5
Разом		**60**

10. Індивідуальні завдання

Зміст індивідуальної роботи здобувача вищої освіти визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Індивідуальна робота здобувача вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій, практикум, схеми, таблиці тощо. Для ІНДЗ здобувачу також рекомендується відповідна фахова наукова література.

ІНДЗ може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп’ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. Результатом індивідуальної роботи студента є написання реферату та його захист.

11. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
МН2 –практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування,рецензування, складання реферату);
МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобаминавчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
МН6 –самостійна робота (розв’язання завдань);
МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання

МО2 –усне або письмове опитування;
МО3 – колоквіум;
МО4 –тестування;
МО5 – командні проєкти;
МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
МО9 – захист лабораторних робіт;
МО10 – залік.

13.Засоби діагностики результатів навчання

-стандартизовані тести;
-презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
-завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 02.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПРН 13.	Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО2 МО4 МО6 МО7 МО9 МО10
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії	ПРН 13.	Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО2 МО4 МО6 МО7 МО9 МО10
СК 04.	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.	ПРН 04.	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО2 МО4 МО6 МО7 МО9 МО10
СК 08.	Здатність ефективно	ПРН 09.	Реалізувати індивідуальні	МН1 МН2	МО2 МО4

	реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.		програми фізичної терапії, ерготерапії.	МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО6 МО7 МО9 МО10
СК 09.	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	ПРН 10.	Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО2 МО4 МО6 МО7 МО9 МО10

14.Критерії оцінювання результатів навчання.

Суми балів за 100-бальною шкалою	**Оцінкав ЄКТС**	**Значення оцінки ЄКТС**	**Критерії оцінювання**	**Рівень компетентності**	**Оцінка за національноюшкалою**	
					екзамен	**залік**
90-100	А	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	В	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільноз можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільноз обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

15 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль №1												
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	10	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Модульний контроль-20												

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для практичних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Основні поняття адаптивного фізичного виховання(АФВ).
2. Загальна характеристика АФВ в Україні.
3. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання(АФВ).
4. Назвіть загальні і спеціальні принципи адаптивного фізичного виховання(АФВ).
5. Охарактеризуйте принцип свідомості й активності.
6. Охарактеризуйте принцип індивідуалізації.
7. Охарактеризуйте принцип доступності .
8. Охарактеризуйте принцип послідовності.
9. Охарактеризуйте принцип диференційно-інтегральних оптимумів.

10. Охарактеризуйте принцип систематичності.
11. Охарактеризуйте принцип чергування, або розсіяного м'язового навантаження.
12. Охарактеризуйте принцип міцності.
13. Висвітліть педагогічні функції АФВ.
14. Назвіть і охарактеризуйте соціальні функції АФВ.
15. Охарактеризуйте засоби адаптивного фізичного виховання.
16. Назвіть методи адаптивного фізичного виховання.
17. Висвітліть застосування різних методів формування дії на етапах.
18. Охарактеризуйте форми адаптивного фізичного виховання.
19. Опишіть методи формування знань.
20. Опишіть методи навчання руховим діям у АФВ.
21. Опишіть методи розвитку фізичних якостей і здібностей у АФВ.
22. Опишіть методи виховання особистості у АФВ.
23. Опишіть методи організації взаємодії педагога і учня у АФВ,
24. Охарактеризуйте форми організації АФВ для неповносправних осіб.
25. Охарактеризуйте рухову діяльність як ведучий фактор розвитку фізичних здібностей у АФВ.
26. Розкрийте залежність розвитку фізичних здібностей від рухових режимі у АФВ.
27. Висвітліть етапи розвитку фізичних здібностей у АФВ
28. Розкрийте зміст принципу розвитку координаційних та кондиційних фізичних здібностей.
29. Розкрийте зміст принципу вікової адекватності педагогічних впливів.
30. Розкрийте зміст принципу оптимальності педагогічних впливів.
31. Розкрийте зміст принципу варіативності педагогічних впливів.
32. Розкрийте зміст принципу діагностики рівня розвитку фізичних здібностей.
33. Охарактеризуйте розвиток силових здібностей у АФВ.
34. Охарактеризуйте розвиток швидкісних здібностей у АФВ.
35. Охарактеризуйте розвиток витривалості у АФВ.
36. Охарактеризуйте розвиток гнучкості у АФВ.
37. Основні поняття, мета і завдання АФВ осіб з вадами слуху.
38. Висвітліть методику тестування при враженні слуху.
39. Особливості методики АФВ осіб з вадами слуху.
40. Основні поняття АФВ осіб з вадами зору.
41. Мета і завдання АФВ осіб з вадами зору.
42. Особливості методики навчання фізичних вправ при враженні зору.
43. АФВ осіб після ампутації.
44. Мета завдання, засоби АФВ після ампутації.
45. АФВ при порушеннях ОРА.
46. Охарактеризуйте завдання АФВ при ураженнях спинного мозку.
47. Проаналізуйте засоби АФВ при ураженнях спинного мозку.
48. Методичні вказівки під час занять ФВ при ушкодженнях спинного мозку.
49. Охарактеризуйте засоби АФВ при ДЦП.
50. Обґрунтуйте особливості методики АФВ при ДЦП.
51. Методика АФВ при тяжких формах ДЦП.
52. Методика АФВ при ДЦП середнього ступеня.
53. Методика АФВ при ДЦП легкого ступеня.
54. Дайте загальну характеристику АФВ при відхиленні в інтелектуальному розвитку.
55. Охарактеризуйте завдання та засоби АФВ при відхиленні в інтелектуальному розвитку.

56. Дайте коротку характеристику АФВ у Будинку дитини.
57. Розкрийте зміст медично-педагогічного контролю в АФВ.
58. Охарактеризуйте методи контролю ефективності навчального процесу в АФВ.
59. Розкрийте сутність змісту занять (уроків) з АФВ.
60. Охарактеризуйте зміст занять (уроків) з АФВ.
61. Методика занять з дітьми першого року життя з АФВ.
62. Методика занять з АФВ дошкільнят та молодших школярів.
63. Методика занять з АФВ у закладах вищої освіти.
64. Охарактеризуйте відмінні риси методики навчання руховим діям.
65. Проаналізуйте відмінність методики розвитку фізичних якостей і здібностей.
66. Розкрийте сутність міжпредметної діяльності фахівців для роботи з дітьми, що мають відхилення в розвитку.
67. Обґрунтуйте роль і місце фахівця з АФВ у команді.
68. Назвіть принципи класифікації в адаптивному спорті.
69. Проаналізуйте види класифікацій в адаптивному спорті.
70. Охарактеризуйте систему організації і проведення класифікацій осіб, що займаються адаптивним спортом.
71. Охарактеризуйте систему організації і проведення медичної класифікації.
72. Охарактеризуйте систему організації і проведення спортивно-функціональної класифікації.
73. Назвіть основні групи осіб, що займаються адаптивним спортом(класифікація спортсменів).

18. Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: підручник. Київ: Олімпійська література, 2006.124с.
2. Деделюк Н.А.Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч. метод..посібник для студентів. Луцьк: Вежа-Друк, 2004. 68с.
3. Демчук С.П.,Куц О.С.Соціальна інтеграція та реабілітація неповносправних школярів із церебральним паралічем засобами фізичного виховання : навч. посіб. : М-во освіти і науки України, Укр. акад. наук нац. прогресу, Львів. держ. ін-т фіз. культури. Львів, 2003. 147 с.
4. Іванова Л. І. Деякі аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленнями у стані здоров'я. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) [зб. наукових праць]. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010, Випуск 7. С. 114–118.
5. Карпюк Р. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання: теорія та методика [монографія]. Луцьк : ВАТ „Волинська обласна друкарня", 2008. 504 с.
6. Карпюк Р. П., Сущенко Л.П. Термінологія вищої фізкультурної освіти з напрямку "Адаптивне фізичне виховання": [навчальний посібник] . Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2008. 112 с.
7. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студ. ВНЗ. Київ: Олімпійська література, 2008. 393 с.
8. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання різних груп населення.Том 2. Київ: Олімпійська література, 2008. 367с.
9. Осадченко Т.М., Семенов АА.,Ткаченко В.Т. Адаптивне фізичне виховання: навч. посібник. Умань:ВПЦ «Візаві»,2014. 210 с.
10. Романишин М. Я. Фізична реабілітація в спорті : навч. посіб.. Рівне : Волин. обереги, 2007. 366 с.
11. Соколенко О. І. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. посіб. для магістрантів спеціальності «Фізичне виховання». Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 154 с.
12. Чудна Р.В. Адаптивне фізичне виховання. Київ: Наукова думка, 2000. 358с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів. Київ: Олімпійська література, 2006. 262с.
2. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. Вступ до теорії спорту інвалідів. Львів: «Апріорі», 2008. 68с.
3. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту. Львів: «Кобзар», 2004. 179с.
4. Закон України "Про фізичну культуру і спорт". Київ.: 1993. 22с.
5. Іванова Л. І. Деякі аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленнями у стані здоров'я. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наукових праць]. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. Випуск 7. С. 114–118.
6. Карпюк Р.П. Адаптивне фізичне виховання як новий напрямок в українській системі освіти. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Випуск 64. Серія: педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. Збірник. Чернігів: ЧДПУ, 2009. № 64. С. 47– 51.
7. Карпюк Р. П., Сущенко Л. П. Історія адаптивного спорту: Методичні рекомендації длят студентів вищих навчальних закладів. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2008. 36 с.
8. Карпюк Р. П., Сущенко Л.П. Тестові завдання з теорії та методики адаптивного фізичного виховання. К.: ТОВ „Козарі", 2007. 48 с.
9. Круцевич Т.Ю., Когут І.О. Формування понятійно-категорійного апарату в межах адаптивної фізичної культури.. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.infiz.dp.ua/joomla/media/sport-visnikpred/2015-02/2015-02-19.pdf
10. Мерзлікіна О. А., Сущенко Л.П. Тестові завдання з теорії і методики адаптивного фізичного виховання. К.: ТОВ „Козарі", 2007. 33 с.
11. Мудрік В. І. Спеціальні Олімпіади. Special Olympics. К. „Нора-прінт", 2001. 42 с.
12. Мудрік В. І. Міжнародний спортивний рух інвалідів. (Перше, скорочене видання. К.: „Нора-прінт", 2001. 39 с.
13. Синіговець В.І., Якущенко І.Д. Особливості фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей молодшого шкільного віку з порушенням інтелекту. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Випуск 64. Серія : педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт : Збірник. Чернігів: ЧДПУ, 2009. № 64. С. 510–514.

19. Інформаційні ресурси

1. http://www.rshu.edu.ua – сайт Рівненського державного гуманітарного університету
2. http://library.rshu.edu.ua – сайт наукової бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету
3. http://rshu-som.rv.ua/ – сайт кафедри теорії і методики фізичного виховання РДГУ
4. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12 – Закон України «Про фізичну культуру і спорт»
5. http://www.president.gov.ua/documents/422016-19772 – указ президента України Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність - здоровий спосіб життя – здорова нація»
6. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004 – указ президента України Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту
7. http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/29388 – Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року
8. www.znz.edu-ua.net – освітній портал нормативно-правового і програмно-методичного забезпечення в загальноосвітніх навчальних закладах України
9. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України .
10. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
11. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки України
12. www.nbuv.go.ua – сайт бібліотеки ім. В. Вернадського

13. http: www.worldmindgames.net. – офіційний сайт Всесвітніх інтелектуальних ігор SportAccord
14. http://www.sportaccord. com. – офіційний сайт SportAccord
15. http:// scu.org.ua. – офіційний сайт Спортивного комітету України
16. http://noc-ukr.org – офіційний сайт Національного олімпійського комітету України
17. https://www.olympic.org – офіційний сайт Міжнародного олімпійського комітету